

ПРО СТАН ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Грива Р.С., Дорошенко С.М., Департамент житлово-комунального господарства та розвитку інфраструктури Харківської обласної державної адміністрації

Основною проблемою житлово-комунальної галузі залишається використання застарілого та низькоефективного обладнання, експлуатація якого супроводжується високим рівнем споживання палива та електричної енергії.

З метою ефективного та економного використання паливно-енергетичних ресурсів в Харківській області розроблено Програма підвищення енергоефективності та зменшення споживання енергоресурсів по Харківській області на 2010-2014 роки та Регіональна програма модернізації комунальної теплоенергетики Харківської області на 2011-2015 роки.

Для модернізації галузі, згідно із затвердженими програмами, на підприємствах житлово-комунального господарства області у 2012 році виконувався певний обсяг робіт щодо впровадження новітніх енергозберігаючих технологій та енергозберігаючого обладнання. Це дозволить зекономити 5,4 тис. тонн умовного палива. Економічний ефект від впровадження енергозберігаючих заходів складе 31,8 млн. гривень.

З метою виявлення потенціалу скорочення споживання природного газу, визначення затрат та витрат інших енергоносіїв і розроблення енергозберігаючих заходів, направлених на їх економію, на теплопостачальних підприємствах області проводиться робота з енергетичного аудиту. Всього протягом 2011-2012 років енергетичний аудит проведено на 12 підприємствах області.

При підготовці до опалювального сезону 2012-2013 років на об'єктах теплопостачання області проведено реконструкцію 22 котельень, здійснено заміну 23,5 км теплових мереж у двотрубному обчисленні.

У 2012 році в області проведена певна робота з переведення джерел теплопостачання на альтернативні види палива. Так, у міжопалювальній період для забезпечення опалення загальноосвітньої школи й дитячого садка у сел. Караван м. Люботин за кошти інвестора ТОВ «Аквілегвія» здійснено технічне переоснащення топкової для роботи на пелетах. Крім того, встановлена модульна пелетна котельня в м. Богодухові та переоснащено 13 шкільних котельень в Чугуївському

районі для роботи на альтернативних видах палива. Використання альтернативних видів палива на цих котельнях дозволить заощаджувати до 20% бюджетних коштів щорічно.

У рамках реалізації програми енергозбереження протягом 2012 року в області продовжувалась робота з переоснащення мереж зовнішнього освітлення: було встановлено 106,2 тис. енергозберігаючих та високоінтенсивних ламп, 2,3 тис. приладів диференційного обліку електроенергії, впроваджено 923 автоматизовані системи дистанційного управління зовнішнім освітленням.

Технічне переоснащення житлово-комунального господарства потребує залучення іноземних інвестицій та передбачає співпрацю з міжнародними фінансовими установами та донорськими організаціями.

КП «Харківводоканал» бере участь у програмі кредитування Міжнародним банком реконструкції та розвитку проекту «Розвиток міської інфраструктури». В рамках цього проекту підприємство реалізує інвестпроект «Модернізація каналізаційних насосних станцій м. Харкова та Головної каналізаційної насосної станції з впровадженням енергозберігаючого насосного обладнання», який передбачає заміну насосних агрегатів на 24-х каналізаційних насосних станціях міста та заміну 5-ти агрегатів із 9-ти існуючих на Головній каналізаційній станції міста на менш енергоємні, здатні працювати в затопленому стані. Сума кредиту на реалізацію інвестиційного проекту складає 5,438 млн. дол. США, оплата кредиту – 17 років.

У 2012 році було освоєно 3,418 млн. дол. США кредитних коштів, за рахунок яких було закуплено обладнання (насосні агрегати, щити контролю та управління, зворотні клапани та засувки), проведено роботи з демонтажу застарілого обладнання та розпочато роботи з монтажу насосних агрегатів на каналізаційних насосних станціях міста. Завершити роботи планується у 2013 році.

В результаті впровадження даного проекту планується досягти:

- економію електроенергії – 7 183,5 тис. кВт/год на рік;
- економію технічної води – 157,68 тис. м³ на рік;
- економію на експлуатаційні витрати – 788 тис. грн. на рік.

На даний час вирішується питання реалізації за підтримки Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР) ще одного проекту «Розвиток міської інфраструктури – 2», до якого увійшли 2 інвестпроекти Харківської області: «Удосконалення системи мулового господарства каналізаційних очисних споруд м. Харкова. Етап 2. Створення комплексу термічної утилізації осаду» та «Будівництво комплексу з переробки твердих побутових відходів з системою збору, утилізації

полігонного газу та виробництва електричної енергії в м.Дергачі Харківської області». В результаті впровадження зазначених інвестпроектів в області з'являться альтернативні джерела для виробництва теплової та електричної енергії.

Впровадження енергозберігаючих заходів на підприємствах житлово-комунального господарства залишається під неухильним контролем з боку Департаменту житлово-комунального господарства та розвитку інфраструктури Харківської обласної державної адміністрації, органів місцевого самоврядування та керівників підприємств галузі.

РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Бабасв В.М., Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова

Загальною тенденцією світового соціально-економічного розвитку є підвищення ролі ресурсозбереження та виділення його в окрему систему, що знаходиться в основі формування конкурентоспроможного, ефективного та ощадливого господарювання. Для України проблема раціонального використання ресурсів та ресурсозбереження є особливо актуальною і потребує вирішення. Це пов'язано з надзвичайно високим рівнем матеріало- та енергоємності вітчизняної економіки, істотною амортизацією основних виробничих засобів та застарілими технологіями, нераціональним використанням природних ресурсів, високим ступенем залежності від імпорту паливно-енергетичних ресурсів, значними обсягами утворення відходів та шкідливих викидів виробництва. Без переходу до більш ефективної моделі суспільного виробництва та споживання, раціоналізації використання ресурсів неможливий подальший економічний та соціальний розвиток країни, вирішення екологічних проблем.

За минулі роки в Україні досягнуто значних успіхів у вивченні природних ресурсів, нагромаджено велику фактичну інформацію про обсяги, розміщення та властивості окремих їх видів та родовищ, узагальнено досвід господарського використання, досліджено закономірності їх територіальної організації. Однак ще не повністю розв'язані методологічні й методичні проблеми ресурсозбереження, природокористування та відтворення природних ресурсів.

Структурна особливість ресурсозбереження полягає в тому, що воно набирає різних форм залежно від типів природних ресурсів – витратних і ресурсів середовища. Чим повніше використовуються при-